

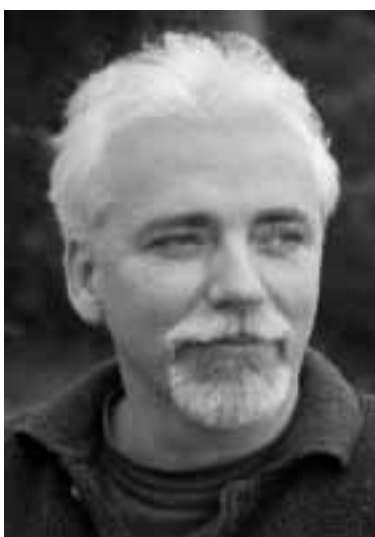
Geïntegreerde gewasbescherming in het poldermodel

F. Wijnands

PPO-AGV, team Bedrijf & Omgeving.

Het proefbedrijf Ontwikkeling Bedrijfs Systemen (OBS) te Nagele laat zien dat de milieubelasting van de huidige geïntegreerde landbouw geminimaliseerd is ten opzichte van de gangbare landbouw van eind jaren tachtig. De toenmalige hoge inzet van pesticiden en de ongewenste neveneffecten waren aanleiding voor het Meerjarenplan Gewasbescherming (MJPG). Dat geïntegreerde gewasbescherming, meer nog geïntegreerde landbouw, perspectief biedt om de in landbouwkundige en milieutechnische problemen vastlopende landbouw weer vlot te trekken, werd met name op het OBS al aangetoond in de periode vóór het MJPG.

Als ik zeg dat de milieubelasting geminimaliseerd is, dan bedoel ik dat ook. De staat van dienst is indrukwekkend: Het geïntegreerde bedrijf vermindert de emissies van actieve stof naar de lucht met meer dan 90% (in vergelijking met MJPG referentieperiode 84-88), levert grondwater van drinkwaterkwaliteit en drainwater dat voldoet aan de oppervlaktewaternormen en veroorzaakt volgens bestaande meetlatten, zoals die van het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM), geen enkel! ecotoxicologisch risico meer voor oppervlaktewater. Het bedrijf demonstreert bovendien dat voorjaarstoepassing van drijfmest economisch en agronomisch goed haalbaar is en milieutechnisch nauwelijks invloed heeft. De opbrengsten zijn

Frank Wijnands

vergelijkbaar met de gangbare omgeving.

In vergelijking met andere projecten en de praktijk scoort de OBS opvallend goed. De rol als proefbedrijf wordt goed vervuld. Het geïntegreerde systeem is in principe goed overdraagbaar naar de praktijk. Ervaringen in het project Telen met Toekomst leren echter dat er voor praktijkbedrijven die onder vergelijkbare omstandigheden werken, nog tal van hobbels te nemen zijn. Ze behalen totnogtoe duidelijk veel minder goede milieutechnische resultaten. Geïntegreerde landbouw realiseer je niet van de een op de andere dag. De ervaring met nieuwe technieken moet groeien. Het bedrijf moet erop toegerust zijn etc. Op weg zijn naar meer duurzame landbouwsystemen doe je niet alleen. Daarbij is samenwerking noodzakelijk

van een groot aantal partijen. Daarbij moet niet alleen de technische kennis voorhanden zijn, maar moet er ook een gezamenlijke visie bestaan van het na te streven bedrijf van de toekomst. De vele organisaties rond de ondernemer (bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties) moeten deze ontwikkeling steunen en stimuleren. Pas als het hele netwerk mee-innoveert kan geïntegreerde landbouw succesvol verbreid en uitgevoerd worden. In Telen met Toekomst wordt aan dit proces gewerkt. Daarbij is het steeds zoeken naar de beste werkwijze. De “nieuwe technologie” kan bovendien sneller geïntroduceerd worden wanneer gebruik gemaakt wordt van markttechnische principes of van bestuurlijk-juridische kaders (stimuleringsregelingen, wet- en regelgeving etc.).

In dat verband is het boeiend om naar de rol van de overheid en ketenpartijen te kijken. De markt vertoont weinig ambitie om competitief bezig te zijn met gecertificeerde producten anders dan biologisch. Hun inspanningen zijn gericht op algemene imagoverbetering, beperking van aansprakelijkheidsclaims en het waarborgen van voedselveiligheid. EUREP-GAP certificering is daar een goed voorbeeld van. De overheid ziet voor zichzelf geen rol in deze markt als ‘certificeerder’ van geïntegreerde productie sinds de gedachte beloningsinstrumenten hun in Brussel uit handen geslagen zijn. Er wordt

COLUMN

nu ingezet op bestuurlijke maatregelen om geïntegreerde gewasbescherming "verplicht" te introduceren. Daarbij wordt het instrument "Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)" ingezet. Deze aanpak vloeit voort uit de afspraken die de partners van het Gewasbeschermingsconvenant in maart jongstleden hebben gemaakt. De uiteindelijke uitkomst zal het resultaat zijn van een langdurig onderhandelingsproces tus-

sen de verschillende partijen. Cruciaal daarbij is de opstelling van de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en de milieuorganisaties. Gaat het pakket maatregelen ver genoeg voor de milieuorganisaties en is LTO bereid de maatregelen aan de achterban te "verkopen". Stap één is het eens worden over het pakket. Daarna volgt eventueel de belangrijke stap twee: het in de praktijk brengen. Dat kan alleen een succes worden wanneer met

name LTO en de gewasbeschermingshandel actief en positief de invoering in het veld bevorderen door goede en gerichte informatie te verstrekken. Dan kan de introductie van geïntegreerde gewasbescherming wellicht eindelijk eens in een stroomversnelling komen. Aan de kennis en techniek zal het niet liggen, die is volop voorhanden, zoals het OBS laat zien.

COLUMN